

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Kristýna Novotná
Téma práce:	Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území České republiky
Rozsah práce:	123 str./318635 znaků vlastního textu dle prohlášení
Datum odevzdání práce:	21. 8. 2018

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma je aktuální. Jak píše autorka v úvodu, studium v Evropské unii je pro cizince z třetích zemí atraktivní, navíc dochází k zájmu o bližší poznávání jiných kultur a zrychlují a zlevňují se dopravní možnosti. Na aktuálnosti zpracování právní úpravy pak přidává připravovaná novela zákona o pobytu cizinců, která má transponovat novou směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2016/801.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma vyžaduje rámcovou znalost obecné části správního práva, s ohledem na zaměření práce především problematiku správního řízení. Nezbytná je pak znalost především zvoleného úseku zvláštní části správního práva, tj. cizineckého práva. Znalost reálií a praktická zkušenost je pro zpracování tématu nespornou výhodou. Autorka při zpracování práce využívá zejména metody analytické a syntetické. Z části má práce popisný charakter.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je vedle úvodu a závěru členěna na sedm kapitol, které se nazývají 1. Vymezení pojmu cizinec; 2. Prameny právní úpravy; 3. Charakteristika pobytu; 4. Charakteristika účelu studium; 5. Alternativní možnosti k pobytu za účelem studia; 6. Řízení o povolení k pobytu; 7. Novela zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Rozsah jednotlivých kapitol je přitom trochu disproportionální (kap. 1 zaujímá 3 strany, kapitola 6 přes 40 stran, téměř polovinu práce), tomu odpovídá i míra vnitřního členění (tři další úrovně u kap. 6). Snad by bylo vhodnější obsah kapitoly šesté rozdělit do více kapitol, třeba podle fází řízení. Formulace názvů třetí, čtvrté a páté kapitoly nejsou zcela konzistentní, když u prvních dvou se objevuje pouze výraz „charakteristika“ (pobytu, účelu), kdežto u 5. kapitoly jde o alternativní „možnosti“ (širší pojetí). U kapitoly 7. by bylo vhodné specifikovat blíže onu novelu. Jak zmiňuje autorka v úvodu, novel byly desítky. Zde uvedené připomínky jsou spíše formálního charakteru.

4. Vyjádření k práci

Předložená diplomová práce je rozsáhlá. Z textu je patrné, že autorka se velice dobře orientuje v předmětné právní úpravě, která je přitom poměrně komplikovaná. Autorka patrně zúročuje své zkušenosti z příslušné oblasti, když průřezově upozorňuje na různé praktické postupy správních orgánů. Ačkoliv téma není frekventovaným předmětem odborných statí, podařilo se autorce shromáždit celou řadu hodnotných pramenů. Těž díky mohutnému poznámkovému aparátu vzniká optický klam, že o prameny není nouze. Nicméně právě kombinace úzce pojatého tématu a vzácnosti dostupné literatury zvyšuje hodnotu tohoto zpracování. Rozsáhlé zpracování procesní aspektů vydávání povolení, byť

návazností přimknuto k úzkému tématu, má již obecnější charakter a význam pro širší skupinu správních aktů podle zákona o pobytu cizinců. Určitým nedostatkem práce je zapouzdření (s výjimkami) ve zvláštní části správního práva. Autorka totiž zmiňuje celou řadu poznatků, které by stálo za to analyzovat i z hlediska obecné části správního práva, nicméně tomu není poskytnut prostor. V určitém rozsahu dochází k přejímání terminologie evropských předpisů, na místě by bylo ovšem lepší přizpůsobení domácí administrativistice. Celkově lze ovšem práci hodnotit jako přínosnou. Autorka jednak prací zprostředkovává určité praktické poznání, současně v práci dospívá i k vlastním odůvodněným postojům a hodnocení právní úpravy.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka pečlivě vymezuje cíle práce v úvodu. Patří mezi ně: <i>postihnout zásadní význam účelu pobytu, osvětlit jeho důležitost pro pobyt a řízení, která jsou s ním spojena. V souvislosti s účelem budou probírány jednotlivé typy studia, tak jak je upravuje ZPC a budou představena dlouhodobá víza za účelem „studium“ a „ostatní“, která cizincům ze třetích zemí rovněž umožňují studium na území ČR a jsou možnou alternativou k dlouhodobému pobytu[...]</i> podat ucelený výklad o řízení, které vydání povolení předchází se všemi jeho specifiky[...] <i>prostor bude věnován také kritickému zhodnocení účinné právní úpravy dlouhodobého pobytu a připravované novely.</i> Formulované cíle byly splněny.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Předložená práce se jeví jako výsledek vlastního zpracování. Autorka pracuje s rozmanitými prameny, které v práci vyznačuje. Kontrola na plagiáty neodhalila žádné nedostatky, ani nebyly upozorovány jiné indicie, které by svědčily o nekorektním postupu.
Logická stavba práce	Systematické členění práce lze akceptovat s výhradou nadměrné procesní části, která měla být rozložena do více kapitol.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomantka čerpá z rozmanitých zdrojů. Nižší počet odborných literárních pramenů je determinován objektivně. Diplomantka čerpá i z cizojazyčných internetových zdrojů. Pracuje s aktuální judikaturou (např. upozorňuje na aktuální judikaturu z roku 2018, podle níž se nemá uplatnit výluka ze soudního přezkumu pro rozpor s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie). Drobnou výjimkou z jinak příkladné práce je nepoužití posledního vydání publikace v p.p.č. 144 na str. 50.

	Navíc zde není vyznačeno autorství příslušné kapitoly, z níž je citováno, pouze je uvedena publikace jako celek.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy není úplně rovnoměrná napříč prací. Celkově ji však lze hodnotit jako dostatečnou.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce splňuje stanovené požadavky na úpravu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň je celkově vysoká. Některá místa by zasloužila pokus o zvýšení srozumitelnosti, zejména při přejímání zákonného textu. Jazykové nedostatky se objevují výjimečně (zejm. interpunkce).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Dílicí připomínky:

Některá místa by zasloužila detailnější rozvedení, když například v poznámce pod čarou č. 38 na str. 18 je program dobrovolné služby přiblížen pouze citací z předmětné směrnice jako „*program činností solidarity založený na státním programu nebo programu Společenství, který sleduje cíle obecného zájmu*“. K přiblížení tohoto pojmu dochází až na str. 43 v poznámce pod čarou č. 128.

Na str. 36 ve druhém odstavci by bylo vhodné lépe vysvětlit, proč je podání žádosti o dlouhodobý pobyt ze zahraničí snazší volbou, pokud má být pobyt delší než 1 rok.

Autorka se téměř v polovině své práce věnuje problematice správního řízení podle zvláštního zákona. I když je zde založena celá řada významných odchylek od správního řádu, nedochází ke srovnání s obecnou právní úpravou a k vyhodnocování důsledků odchylek. Autorka neřeší procesní anomálie ve vztahu ke správnímu řádu. Co například plyne z úpravy nepřijatelnosti žádosti, viz str. 55? Dochází k odložení věci? Jaké důsledky zde plynou z kombinace písemné žádosti a osobní přítomnosti? Na str. 57 je uvedeno s odkazem na § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, že zastupitelský úřad může v odůvodněných případech upustit od povinnosti osobního podání. Jak se tato možnost snoubí s pravidlem, že při nesjednání termínu podání žádosti je žádost nepřijatelnou?

Na str. 51 označuje autorka bez dalšího za „subjekt řízení“ i „osoby zúčastněné na řízení“, přičemž by bylo na místě reflektovat, že takový pohled není uplatňován bez výhrady.

Výzva k odstranění vad žádosti není limitována jen na případy vad, pro které nelze rozhodnout, viz str. 70.

Na str. 53 se autorka dotýká problematiky zastupitelských úřadů. Tento zajímavý prvek v organizaci veřejné správy ovšem nijak dále neanalyzuje, zejména zda se jedná skutečně o správní úřad a jaké je jeho postavení k Ministerstvu vnitra, když je současně řízen Ministerstvem zahraničních věcí. Neřešena zůstává anomálie v podobě speciálního orgánu Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, viz str. 54, která podle zákona o

pobytu cizinců je organizační součástí ministerstva, současně jemu nadřízeným správním orgánem a současně podřízeným správním orgánem ve vztahu k ministroví.

Některé poznatky jsou uváděny dvakrát, například informace o nutnosti respektovat zákonnou lhůtu pro vydání rozhodnutí s tím, že by šlo jinak o nečinnost, se objevuje na str. 77 i 79. Uspořádání některých poznatků může na čtenáře na některých místech působit chaoticky. Na str. 77 v podkapitole o skončení řízení je znovu uvedeno, že dochází ke kontrole, zda byla žádost podána se všemi náležitostmi. Následuje zmínka o zásadě materiální pravdy. Poté text přechází k hmotněprávní otázce právního nároku.

Otázka k obhajobě:

Specifikujte poznatek uváděný na str. 48, že *„dlouhodobý pobyt s sebou oproti dlouhodobému vízu přináší více práv, která navíc plynou z předpisů EU, zajišťuje cizincům lepší právní postavení. O jaká práva se jedná?*

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Předloženou práci k obhajobě doporučuji.
Navržený klasifikační stupeň	Navrhuji hodnotit klasifikačním stupněm „velmi dobře“.

V Praze dne 17. 9. 2018

JUDr. Jiří Rajchl, Ph.D.